

Datum: 12 januari 2024

Geachte heer/mevrouw [naam],

Namens de G40 gemeenten feliciteren wij u met uw recente installatie in de Kamer. De afgelopen jaren hebben we regelmatig de aandacht van de Kamerleden gevraagd voor zaken rond bijvoorbeeld het energiezuiniger maken van wijken, het verlichten van netcongestie en het bij elkaar brengen van lokaal vraag en aanbod van elektriciteit. Ook de komende periode hebben wij graag met u contact.

De G40 is het netwerk van 41 (middel)grote steden. Als grote steden zien we ons geconfronteerd met een aantal grote opgaven rond energie en klimaatbeleid. Enkele voorbeelden: We zien dat netcongestie de bouw van nieuwe woonwijken en de uitbreiding van bedrijven frustreert. We zien dat lokale opwek en opslag van energie in energiehubs hiertoe oplossingen kunnen bieden, maar nu lastig van de grond komen. En we zien dat in onze steden veel verouderde woningen staan met een hoog energieverbruik en dito energierekening voor de bewoners. Juist particuliere huurwoningen en lage inkomens vallen in de praktijk buiten de boot in het huidige beleid. De aanpak van ook deze woningen vereist regelgeving en financiering om wijken ineens te verduurzamen. Dit ontbreekt nu.

Als gemeenten pakken we graag onze rol om de problemen aan te pakken. In de bijlage vindt u de lijst met 10 belangrijkste punten voor het rijksbeleid waarin u ons hopelijk kunt steunen. We zien uit naar een goede samenwerking en hopen u binnenkort te mogen spreken.

Met vriendelijke groet,

Tanja de Jonge

Voorzitter G40 Duurzaamheid
Wethouder in Dordrecht

Claudio Bruggink

Voorzitter G40 Duurzaamheid
Wethouder in Hengelo

Bijlage: 1

Bijlage: Speerpunten rond klimaat en energie vanuit het G40 Stedennetwerk

Wat bieden wij als gemeenten?

Als gemeenten kunnen we zorgen voor het wijkgericht verduurzamen van woningen. We geven daarbij graag voorrang aan de kwetsbare huishoudens, om zo energiearmoede te beperken. Door ruimte vrij te maken kunnen we bijdragen aan een volledig schone en betaalbare elektriciteitsproductie in 2035. We kunnen hierbij het net ontlasten door lokaal vraag en aanbod van elektriciteit te koppelen.

Om gemeenten hiertoe in staat te stellen, hebben we een tiental punten geformuleerd voor nieuw rijksbeleid, waarin u ons hopelijk kunt steunen.

1. Het klimaatbeleid zal **Energiearmoede** verlichten, eerlijk zijn en ook zo ervaren worden. Daarom hervormen we het belasting-, investerings- en subsidiestelsel, zodat de burger niet de hoofdprijs betaalt en subsidies voor energie-efficiëntere woningen juist terecht komen bij lage inkomens.
2. We zetten in op het **verlichten van netcongestie** op de lagere netvlakken voor burgers en lokale ondernemers, door zoveel mogelijk te kiezen voor warmtenetten met lokale warmtebronnen. En door **lokaal vraag en aanbod van elektriciteit** dicht bij elkaar te brengen met meer decentrale opwek, directe afname, de ontwikkeling van **'energy hubs'** (lokale samenwerking tussen producenten en afnemers van energie), lokale balancering en de mogelijkheden van energiedelen te vergroten. Dit kan onder andere via (burger-) energiegemeenschappen die zelf geld verdienen met hun energieproductie en daarmee de lokale gemeenschap versterken door te zorgen dat de ontwikkeling van energiehubs mogelijk, makkelijk en aantrekkelijk is.
3. Er wordt voortvarend doorgegaan met al geplande, ingediende cruciale **wetsvoorstellen rond energie**: de WCW, WGIW en Energiewet.
4. Gemeenten hebben de regierol rond lokale en regionale energieproductie en rond de warmtetransitie in de wijken. Dit is primair een lokale afweging waarvoor **gemeenten graag de bevoegdheden en middelen krijgen**. Dit werken we graag uit in nieuwe bestuurlijke afspraken tussen Rijk en decentrale overheden.
5. We zorgen dat inwoners en ondernemers hun energielasten kunnen verlagen en geen tochtige huizen en gebouwen meer hebben. Daarom vragen wij om financiële steun voor het **wijkgericht verduurzamen** van woningen in kwetsbare wijken en om normering voor woningen (label C of beter in 2028, en 'tochtkorting') en voor de utiliteitsbouw. Woningbouwcoöperaties zijn hierbij belangrijke partners en hebben die financiële steun ook nodig.
6. Het isoleren van woningen en de overstap op een duurzame energievorm zal voor **huishoudens in principe goedkoper** moeten zijn dan het gebruik van aardgas. We vragen om een landelijk kader over wat een betaalbaar aanbod is voor gebouweigenaren, om de overstap naar aardgasvrije gebouwen en huizen te maken.

7. Er is nu een waaier aan aparte regelingen ter verduurzaming van woningen (voor warmtenetten, voor particuliere verhuurders, voor woningeigenaren, voor VvE's). We zorgen dat de **vele regelingen beter op elkaar aansluiten**, om te zorgen dat ze elkaar bij bijvoorbeeld een wijkgerichte aanpak versterken en zeker niet tegenwerken.
8. Er komt een waarborgfonds voor de **aanleg van warmtenetten** met structureel voldoende steun om warmteprojecten te kunnen uitvoeren en zo de energierekening van huishoudens en MKB-bedrijven te verlagen. Daarnaast is er ook **structureel (WIS)subsidie** nodig voor het afdekken van de onrendabele top, zodat die kosten niet worden afgewenteld op inwoners, bedrijven en instellingen. Zorg ook voor **voldoende subsidie voor het aansluiten** op een collectief warmtesysteem, zodat dit aantrekkelijker is dan een individuele oplossing.
9. Er worden prikkels ontwikkeld ten gunste van bijvoorbeeld agrarische producenten om **biobased en circulair bouwen en isoleren te stimuleren**.
10. Om aan de groeiende (lokale) vraag naar schone en goedkope elektriciteit te kunnen voldoen, worden de **RES-plannen** – die samen met burgers en bedrijven zijn opgesteld en democratisch vastgesteld - mogelijk gemaakt. De ruimtelijke regels en financiële steunregimes dragen daaraan bij, met extra aandacht voor multifunctioneel ruimtegebruik en natuur-inclusieve energieprojecten.
